

Turci vůbec nechápu zločinnost Bruselu, pořád jen omílají Schengen, Schengen. Václav Klaus z Turecka nejen o Atatürkovi, zemětřesení a Škodovce

- CZ24 News | 18. března 2023

TURECKO: Podivný chaos a neklid v České republice je užitečné alespoň na krátkou chvíli opustit. Výroků kolem prezidentské volby, valorizace důchodů a demonstrace na Václavském náměstí, výroků vyhocených, zdramatizovaných, proto zjednodušených a jednostranných, bylo až moc.

Ani nevím, jestli k tomu mám v této chvíli něco přidávat. Viděno z Istanbulu se mi však zdálo, že chyby podpisů dárců v prezidentské kampani (přeloženo do češtiny fiktivní dárci) byly nevysvětlitelně bagatelizovány. Když jsem se vrátil do Prahy včera v noci, pochopil jsem, že ta bagatelizace nevzniká jenom dálkou mezi Prahou a Istanbulem. Různí a různě „obdarovaní“ politici byli v jiných případech mučeni daleko více. Ale to ať investigativně prošetřují jiní. Já to určitě dělat nebudu.

Turecko je velká a mocná země, země nesmírně sebevědomá. V den, kdy jsem tam byl, prezident Erdogan znovu zopakoval, že nastává „století Turecka“. Zvykli jsme si na výroky století Anglie, Ameriky, Číny a samozřejmě bychom nemohli mluvit o století Česka. Česko se vždycky snaží století toho či onoho jen přežít. Turecko se evidentně řadí do jiné kategorie a já bych řekl, že do značné míry oprávněně.

Kdo tam nebyl pár let, Istanbul nepoznává. Stará část je samozřejmě stále stejná, jen se bojí, jestli i tam nedojde k velkému zemětřesení, které si nikdo v tomto městě s 18 miliony obyvatel vůbec nedovede představit. Dopravní zácpy se mi zdají srovnatelné jen s Káhirou a Lagosem. Hodinová či dokonce dvouhodinová cesta městem je považována za normální věc. Lákali mne na mimořádnou večeři kdesi za městem a na mou otázku, jak by cesta dlouho trvala, odpověděli, že asi dvě hodiny. Tak jsem poděkoval a pozvání raději nepřijal.

Turecko vážně bere svých letošních sto let republiky. Přípravuje se je důstojně oslavit. Stále a všude připomíná tvůrce moderního Turecka Mustafu Kemala Atatürka, jehož vážnost v zemi se za sto let vůbec nezmenšila. Byl jsem v paláci Dolmabahçe, kde je uchovávána postel, na které zemřel, hodiny, které se zastavily v 9.05 hodin 10. listopadu 1938, skleněná skříň s jeho léky, pojízdná židle, kterou používal, když už nemohl chodit. Lidé tam přicházejí s nesmírnou úctou. To nejsou naše „zdvořilostní“ polo-povinné zmínky o Masarykovi. To je něco úplně jiného. On toho Atatürk také dokázal více. Vytvořit republiku z Osmanské říše (po sultánech) byl přece jen jiný úkol, než vytvořit republiku z části Rakousko-Uherské monarchie.

Turecko je sice v mnohém supermoderní země, zejména když jsem po několika desetiletích viděl asijskou část Istanbulu, ale přesto nevídaná směsice starého a nového návštěvníka ohromuje. Zemětřesení změnilo atmosféru v zemi a myšlení, všude se měří statika budov, kdosi mi říká náš dům je na skále, tak je v pořádku, jiný, že nemůže zůstat bydlet v Istanbulu a okamžitě se z obavy o rodinu stěhuje, soucit s oběťmi je mimořádně silný, úcta k zemřelým je vidět na každém kroku.

Postoj k Evropské unii, která si s Tureckem už mnoho desetiletí zahrává, je velmi zjednodušený.

Často jsem o tom s tureckými politiky diskutoval, ale nikdy jsem se nedostal k tak jednoduchému závěru jako dnes: Evropská unie rovná se v jejich vidění Schengen, neboli Evropská unie je ztotožněna s volným pohybem bez hranic Evropou. Na moji repliku, že Evropská unie je hlavně regulace z Bruselu a omezení státní suverenity, mávají rukou. Mají pocit, že jsou tak silní, že se z toho nějak „vyvlíknou“. Nedají si to vysvětlit. Navíc si myslí, že by jim Evropská unie mohla pomoci s jejich vysokou inflací. Nepomohla Řecku, nepomohla nám, nepomohla sama sobě. Ale jídlo je v Turecku úžasné.

Byl jsem tam na každoročním Marmara Forum, můj projev je k dispozici v angličtině na www.klaus.cz. Na akci dominují Turci, ale jsou tam stovky účastníků z dalších zemí světa. Kromě bývalého ministra obrany Rakouska jsem tam byl „nejzápadnějším“ účastníkem. Teď dodávám, že je ostatně Vídeň na východ od Prahy. Vážně se na fóru diskutovala válka na Ukrajině. Debata je promyšlenější a vyváženější než v loňském roce, více je zdůrazňována nutnost jednání, zastavení války, kompromisů. Jediným extrémem bylo vystoupení polského účastníka, člena Senátu. Trapným zklamáním bylo vystoupení ruského vice rektora Diplomatické akademie, který – v ruštině – pronášel lekci pro studenty a nikoli projev na konferenci.

Úžasným zážitkem byla návštěva firmy, která už po tři generace v Turecku prodává s mimořádným úspěchem naše škodovky. Mladá, energická, kvalitní skupina lidí, kterou bych přál mnoha našim domácím firmám.

AUTOR: Václav Klaus

[ZDROJ](#)